

La informació dels resultats del 14-M

Carme Ortín

Introducció

La inclusió d'aquest article respon a la voluntat de completar la informació sobre el tractament informatiu dels fets i les conseqüències de l'11-M. S'ha considerat oportú abordar el desenvolupament, des del punt de vista del pluralisme, d'una campanya electoral inesperadament interrompuda per l'atemptat terrorista de Madrid.

En aquest article s'analitza el temps dedicat per cada cadena a la informació dels resultats de l'14-M. També s'indica l'impacte dels diferents *especials* en termes d'audiència. D'altra banda, s'al·ludeix al nombre de connexions en directe amb les seues electorals i el centre de dades. L'article, a més, fa referència al temps de paraula¹ dels actors polítics i de les agrupacions i candidatures a les quals pertanyen. Finalment, s'aborden les intervencions dels actors a les tertúlies. L'article es basa en les dades de l'*Informe específic de pluralisme durant la nit electoral. Eleccions generals (14 de març de 2004)*, elaborat pel Servei d'Anàlisi de Continguts del Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

L'univers d'estudi són els especials informatius i els teleinformatius convencionals amb informació sobre el seguiment de la nit electoral de les cadenes d'àmbit estatal (TVE-1, Tele-5 i Antena 3 TV) i nacional (TV3), emesos a partir de les 19.40 hores del 14 de març de 2004. Cal assenyalar que les diferències pel que fa a l'àmbit territorial de les cadenes incideixen en l'atenció que aquestes presten a unes o altres agrupacions polítiques. S'ha prescindit de tota la informació referent a les eleccions autonòmiques andaluses, que van tenir lloc el mateix dia.

Carme Ortín

Membre dels Serveis Tècnics del CAC

1. Temps dedicat per cadenes

L'anàlisi de la durada real (sense blocs publicitaris) dels programes informatius de cada cadena mostra TV3 com l'emissora que va dedicar més temps a la informació sobre la nit electoral (poc més de 5 hores). En segon lloc apareix TVE-1 (3 hores i 8 minuts). Les cadenes privades Tele-5 (2 hores i 58 minuts) i Antena 3 TV (2 hores i 54 minuts) se situen, respectivament, en tercera i quarta posició.

Les diferents cadenes reparteixen aquest temps entre els especials informatius i els teleinformatius convencionals, inserits entre les dues parts dels especials. TV3 redueix la durada habitual del *Telenotícies vespre* i prima el temps dedicat a la segona part de l'especial, de gairebé 4 hores. TVE-1 constitueix una excepció quant a l'emissió d'especials, ja que opta per allargar la durada del *Telediario 2* fins a posar fi a la nit electoral (2 hores i 26 minuts).

Pel que fa a les audiències², TV3 va ser líder a Catalunya en la cobertura informativa de la nit electoral. L'especial sobre les eleccions va ser vist per 775.000 espectadors (32,5% de quota). Aquest programa va tenir el seu minut d'or poc abans de les 23 hores, quan va aplegar 1.343.000 espectadors, l'equivalent a un 44,8% de quota de pantalla. Aquest moment coincideix amb la connexió en directe amb la seu del PSOE, on va comparèixer José Luis Rodríguez Zapatero un cop coneguda la victòria del seu partit. El programa es va convertir en l'especial més vist de tots els emesos per la televisió pública catalana amb motiu d'unes eleccions generals. L'emissió de TV3 va superar els especials informatius de la resta d'emissores. El de Tele-5 va tenir un 17,3% de quota, el de TVE-1 (*Telediario 2*, amb una durada excepcional) un 17,2% i el d'Antena 3 TV un 11,8%. Com mostra la taula 48, TV3 va ser l'única cadena que va allargar l'especial informatiu fins a la matinada (1:24:52 hores). Les televisions d'àmbit estatal van finalitzar-lo poc

Taula 49. Informatius analitzats per cadena

Cadena	Nom del programa	Hora d'inici (h:min:s)	Hora final (h:min:s)	Durada real (h:min:s)
TV3	Especial eleccions (1a part)	19:44:36	20:41:21	00:49:24
	TN vespre	20:41:22	20:55:20	00:13:57
	Especial eleccions (2a part)	20:58:38	01:24:52	03:57:50
	Total	05:01:11		
TVE-1	Especial eleccions	19:45:45	20:27:20	00:41:32
	Telediario 2	20:54:15	23:21:25	02:26:47
	Total	03:08:19		
Tele-5	Especial eleccions (1a part)	19:42:11	20:21:54	00:39:41
	Informativos Tele-5	20:28:24	21:18:44	00:44:30
	Especial eleccions (2a part)	21:31:42	23:18:40	01:34:44
	Total	02:58:55		
Antena 3 TV	Especial eleccions (1a part)	19:50:17	20:54:17	00:51:31
	Notícies 2	20:54:22	21:29:59	00:35:37
	Especial eleccions (2a part)	21:43:51	23:23:25	01:26:59
	Total	02:54:07		
Total totes les cadenes		14:02:32		

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

Nota: s'ha comptabilitzat el temps de notícia dedicat a les eleccions generals sense incloure-hi els blocs publicitaris.

Per aquest motiu, la diferència entre hora d'inici i hora final pot no coincidir amb la durada real.

després de les 23 hores. Cal indicar que els fets i les conseqüències dels atemptats de l'11-M van motivar que el consum de televisió a Catalunya s'elevés fins als 287 minuts per persona durant la jornada electoral³.

A l'Estat espanyol, el lideratge va correspondre a la segona edició del *Telediario* de TVE-1, que va ser seguit per 5.151.000 espectadors de mitjana, xifra que suposa un 28,9% de quota de pantalla. No obstant això, la cadena pública estatal va obtenir el seu pitjor registre diari d'audiència en una jornada electoral. Un cop els resultats van evidenciar la victòria de José Luis Rodríguez Zapatero (a partir de les 22.50 hores), Tele 5 es va convertir en l'opció preferida dels espectadors i espectadores. L'especial d'aquesta cadena privada va aconseguir el 21,5% de la quota, mentre que el d'Antena 3 TV va assolir el 13,4%. Entre les 22 i les 23 hores, franja horària en què es va confirmar la victòria socialista, 18 milions de persones seguien els diferents especials informatius que oferien les cadenes⁴.

2. Connexions amb seus electorals i centres de dades

Totes les cadenes fan connexions en directe amb les seus electorals de les formacions polítiques amb representació parlamentària durant la VII Legislatura, així com amb el centre oficial de recepció de dades de Madrid. Les diferències d'àmbit territorial de les cadenes, però, incideixen en la distribució de les connexions. D'una banda, TV3 estableix el doble de connexions amb seus electorals de Catalunya que amb seus electorals de la resta de l'Estat espanyol. D'altra banda, TVE-1, Tele-5 i Antena 3 TV concentren la majoria de les connexions en les agrupacions polítiques estatals. Pel que fa a les connexions amb agrupacions no estatals, TVE-1 les estableix amb CiU, Tele-5 amb CiU, ERC i PNB, i Antena 3 TV amb CiU, PNB i CC. La taula 49 mostra la distribució de connexions per cadena.

L'emissora que fa més connexions en directe és Antena 3 TV, amb un total de 50. D'aquestes, 42 corresponen a seus

Taula 50. Distribució de connexions per cadena

Cadena	Connexions amb seus electorals a Catalunya					Total	Connexions amb seus electorals a la resta de l'Estat					Total	Centre de dades	Total
	PSC	CiU	PPC	ERC	ICV		PP	PSOE	IU	PNB	CC			
TV3	9	5	3	4	3	24	3	8	1	--	--	12	1	37
TVE-1	--	5	--	--	--	5	5	8	5	--	--	18	7	30
Tele-5	--	2	--	2	--	4	10	13	3	2	--	28	3	35
Antena 3 TV	--	4	--	--	--	4	14	15	7	4	2	42	4	50

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

electorals no catalanes (PP, PSOE, IU, PNB i CC), 4 a CiU i 4 al centre oficial de dades. El nombre de connexions realitzades amb les seus dels dos partits amb major representació parlamentària a l'Estat espanyol és pràcticament el mateix (PSOE, 15 i PP, 14). És l'única cadena que connecta amb Coalició Canària.

TV3, amb 37 connexions en directe, ocupa la segona posició. La cadena autonòmica és l'única en què el nombre de connexions amb seus electorals de Catalunya (24, corresponents a les cinc formacions polítiques catalanes) supera el de les seus de la resta de l'Estat (12, repartides entre PP, PSOE i IU). El centre oficial de dades rep una connexió per part d'aquesta cadena.

Tot seguit se situa Tele-5, amb 35 connexions. Vint-i-vuit corresponen a les seus electorals no catalanes (PP, PSOE, IU i PNB), 4 es reparteixen a parts iguals entre CiU i ERC, mentre que les 3 restants es refereixen al centre de dades.

TVE-1 suma 30 connexions i apareix en quarta posició. Divuit pertanyen a seus electorals no catalanes (PP, PSOE i IU). El nombre de connexions amb el centre oficial de dades (7) supera al de les connexions amb seus electorals de Catalunya (5, totes amb CiU).

Quant a l'hora de les connexions, Tele-5 és la primera emissora que en fa una en directe. Es connecta amb el centre oficial de recepció de dades de Madrid a les 19:43:04 hores. La primera connexió amb una seu electoral és amb la del PP a les 19:53:24 hores.

TVE-1 i Antena 3 TV també estableixen contacte per primera vegada amb el centre oficial de dades (19:47:40 i 19:55:09 hores, respectivament). La seu electoral connectada en primer lloc per la cadena pública és la del PSOE,

Taula 51. Les tres agrupacions amb més temps de paraula per cadena (teleinformatius)

Cadena	Primera connexió amb centre de dades	Primera connexió amb seu electoral
TV3	22:37:26 h	20:14:06 h (PSC)
TVE-1	19:47:40 h	20:10:23 h (PSOE)
Tele-5	19:43:04 h	19:53:24 h (PP)
Antena 3 TV	19:55:09 h	20:02:47 h (PP)

Font: Elaboració pròpia

mentre que en el cas de la cadena privada és la del PP.

TV3 estableix la primera connexió a les 20:14:06 hores amb la seu del PSC, i a les 22:37:26 hores connecta amb la seu oficial de dades de Madrid.

3. Temps de paraula dels actors polítics

Cal parlar d'heterogeneïtat pel que fa a la distribució del temps de paraula dels actors polítics per part de les diferents cadenes. TV3 prima actors polítics d'agrupacions catalanes (José Montilla, del PSC, i Josep-Lluís Carod-Rovira, d'ERC). TVE-1, en canvi, dedica un major temps de paraula a membres del Govern de l'Estat (Eduardo Zaplana i Ángel Acebes). Quant a les cadenes privades, atorguen més temps als líders dels dos partits amb major representació parlamentària a l'Estat espanyol (José Luis Rodríguez Zapatero, del PSOE, i Mariano Rajoy, del PP). També cal assenyalar que totes les cadenes coincideixen

Taula 52. Agrupacions amb temps de paraula per àmbit territorial i per cadena

Cadena	Agrupacions de partit polític		Altres agrupacions polítiques	Total
	Àmbit català	Àmbit no català		
TV3	5 (PSC, CiU, PPC, ERC, ICV-EUiA)	4 (PP, PSOE, IU, PNB)	1 (Govern de l'Estat)	10
TVE-1	1 (CiU)	3 (PP, PSOE, IU)	1 (Govern de l'Estat)	5
Tele-5	--	3 (PP, PSOE, IU)	1 (Govern de l'Estat)	4
Antena 3 TV	1 (PSC)	2 (PP, PSOE)	1 (Govern de l'Estat)	4

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

en donar a José Luis Rodríguez Zapatero, guanyador dels comicis, un temps de paraula superior que a Mariano Rajoy.

L'actor polític que concentra un major temps de paraula a TV3 és José Montilla, amb 12 minuts i 13 segons repartits en 5 intervencions diferents. A continuació se situen Josep-Lluís Carod-Rovira i José Luis Rodríguez Zapatero amb poc més de 7 minuts cadascun. Els següents de la llista són Josep Antoni Duran i Lleida (CiU, 6:08), Joan Herrera (ICV-EUiA, 5:40) i Mariano Rajoy (5:31). La cadena autonòmica catalana és la que presenta un ventall més ampli d'actors (34 en total).

Pel que fa a TVE-1, els actors polítics que ocupen les primeres posicions són membres del Govern de l'Estat: Eduardo Zaplana (8:18) i Ángel Acebes (8:07). Ambdós intervenen en dues ocasions. El tercer lloc és pel líder del PSOE, José Luis Rodríguez Zapatero (5:35), mentre que el quart correspon al líder del PP, Mariano Rajoy (4:51). Les intervencions restants (6) se situen per sota dels 4 minuts.

Tele-5 dedica el major nombre d'intervencions i el temps de paraula més llarg a José Luis Rodríguez Zapatero (6:45 i 3 intervencions). El segueixen Mariano Rajoy (4:52), José Blanco (PSOE, 3:13) i Gaspar Llamazares (IU, 2:42). Aquesta cadena privada és la que dóna veu a menys actors polítics (7 en total).

A l'últim, Antena 3 TV també presenta en els primers llocs els líders dels dos partits amb major representació parlamentària: José Luis Rodríguez Zapatero (6:30) i Mariano Rajoy (4:52). Tot seguit se situen Carme Chacón

(PSC, 3:40) i José Blanco (3:13). La resta d'intervencions (6) no arriben als 3 minuts.

4. Temps de paraula de les agrupacions d'actors polítics

En aquest apartat s'indica el temps de paraula que concentren, per cadenes, cadascuna de les agrupacions polítiques. TV3 dóna veu a 10 agrupacions (9 partits o coalicions i una del Govern de l'Estat). D'aquestes, el PSC obté un 31,9% sobre el total del temps de paraula. A continuació apareixen ERC (15,1%) i CiU (13,4%). El Govern de l'Estat obté un 0,8%.

El 42,7% del temps de paraula a TVE-1 l'ocupa el Govern de l'Estat. Tot seguit se situen el PSOE (24,8%) i el PP (18,7%). IU i CiU, amb menys del 10% cadascun, completen la llista d'agrupacions polítiques que intervenen a la cadena pública estatal.

Tele-5 i Antena 3 TV atorguen veu a 4 agrupacions (3 de partit o coalició i una del Govern de l'Estat). La primera dedica més de la meitat del temps de paraula al PSOE (51,6%) i situa el PP en segona posició (27,4%). Antena 3 TV presenta aquestes mateixes formacions al capdavant de la llista, amb uns percentatges del 42,7% i el 27,5%, respectivament.

La taula següent mostra les agrupacions amb temps de paraula per àmbit territorial i per cadena. TV3 apareix com

Taula 53. Percentatge de temps de paraula de les candidatures per cadena

Cadena	Candidatures						Candidatures amb temps de paraula
	PP+PPC	PSOE+PSC	CiU	IU+ICV-EUiA	PNB	ERC	
TV3	17,1	45,6	13,5	8,2	0,5	15,2	6
TVE-1	32,7	43,3	7,8	16,3	--	--	4
Tele-5	29,5	55,5	--	15,0	--	--	3
Antena 3 TV	33,4	66,6	--	--	--	--	2

Font: Consell de l'Audiovisual de Catalunya

la cadena que abasta un espectre més ampli de formacions polítiques, no només de Catalunya sinó també de la resta de l'Estat. Les tres cadenes estatals aborden, bàsicament, les formacions d'àmbit estatal.

5. Temps de paraula de les candidatures

Tal com s'explica en l'article *Metodologia i processos de disseny de l'informe sobre els atemptats de l'11M a Madrid*, el concepte *candidatura* s'ha introduït per tal d'agrupar el temps de paraula de les agrupacions polítiques que donen suport a un mateix candidat a la presidència del Govern.

El PSOE (amb el PSC o sense) obté els registres més alts a totes les cadenes, mentre que el PP (amb el PPC o sense) també ocupa la segona posició a totes les cadenes. A part de les dues ja mencionades, TV3 presta atenció a 4 candidatures més en el següent ordre: ERC, CiU, IU+ICV-EUiA i PNB. Per la seva banda, TVE-1 dóna temps de paraula a IU i CiU. Tele-5 es refereix a la candidatura d'IU, mentre que Antena 3 TV no en comptabilitza cap altra. El quadre 5 mostra les dades comparades.

6. Intervencions dels actors a les tertúlies

Totes les emissores excepte TVE-1 tenen espais d'anàlisi dels resultats en forma de tertúlia. La seva composició, però, varia tant quantitativament com pel que fa a l'activitat dels actors. Així, a TV3 participen 9 actors pertanyents tant a les forces polítiques amb representació al Congrés durant

la VII Legislatura (5 actors) com a l'àmbit no polític (4 actors dels àmbits de l'ensenyament i la cultura). Cal indicar que els 5 actors de l'àmbit polític es corresponen amb les cinc formacions catalanes (PSC, CiU, ERC, PPC i ICV-EUiA). Les tertúlies de Tele-5 i Antena 3 TV, en canvi, compten exclusivament amb actors no polítics (culturals, econòmics). En la primera intervenen 3 actors, mentre que en la segona n'hi participen 5.